

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Habartov, Karla Čapka 119, okres Sokolov

Autor:	Dagmar Pospíšilová
Téma sady:	Český jazyk pro 5. ročník - literatura
Název výstupu:	VY_32_INOVACE_ČJ5-L_19_TAJEMSTVÍ ZMIZELÉHO PRINCE 2
Datum vytvoření:	21. 10. 2012
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3536

ANOTACE	
Cílová skupina:	žáci 5. ročníku.
Forma:	pracovní listy.
Pomůcky:	počítače pro žáky, knížky Tajemství zmizelého prince pro společnou četbu.
Metodický pokyn:	žáci vyplní zadané úkoly na PC.

Přečti text.

"Pipe, Bětko!" zavolala náhle od zadních dveří domu paní Hiltonová. "Pojďte si někdo vzít telefon! Volá Frederick Trotteville..." Bětčinu startu by nestačil leckterý trénovaný sprinter. A za chvíli se stejným tempem vracela. "Špekoun už taky dorazil domů!" hlásila celá rozzářená. "A oznamuje, že za námi zaskočí, jak nejdřív bude moct!" Kromě všeobecné radosti tím rozpoutala i vlnu dohadů, zda se šéf Pětky pátračů zjeví ve své vlastní podobě, nebo zvolí nějaké přestrojení. A poznají ho v tom případě?? Mistrné umění přestrojovat se a všelijak nápaditě se maskovat totiž náleželo ke špekounovým specialitám a nemálo přispívalo k jeho četným detektivním úspěchům. Leckdy ovšem těmi převleky dokonale mátl nejenom zlosyny, ale i své přátelé. "Každý, kdo teď přijde, může být Špekoun... jenže nemusí," razil svůj soukromý názor Pip. Čtveřice se stále ještě dohadovala, když se nad horním okrajem živého plotu vynořil zdeformovaný dámský klobouk, zdobený zlomeným pštrosím perem, které se komicky pohupovalo a nadskakovalo. A vzápětí se jim v průchodu na zahradní cestičku nabídl celistvý pohled na osobu, která měla tuhle příšernou pokrývku hlavy nasazenou, na postarší cikánku. Zpod hučky se jí podél odulých tváří draly černé, rozcuchané a mastné pramínky kudrnatých vlasů, od uší se bimbaly široké kroužky mosazných náušnic. Předlouhou pomačkanou sukni doplňovala špinavá blůza s křiklavým vzorem. Přes sytě červený šátek, uvázaný kolem krku, visela šňůra pestrobarevných skleněných korálů. Nadto vlekla ženština košík, halabala nacpaný různým polním kvítím. "Mladý gádžové siurčitojistě koupějí nákej z mejch krásnejch pugétů," chraplala cikánka nevalnou angličtinou". Bětko se k ní nadšeně vyřítla. "Špekoune," křičela, "ahoj, ahoj!" Larry, Daisy a Pip se nepohnuli, jen po sobě nejistě pokukovali. Nepřidalo jim, že by se Bětko při určování totožnosti strefila. Cikánka byla dost vysoká. Vyšší než Špekoun, i když... on za poslední měsíce znatelně povyroste, to je fakt.

Žena před Bětkou nejdřív ucukla, ale pak proti ní bojovně vypjala mohutnou hrud', až se její skleněné korále rozcinkaly. "Hej!" rozječela se. "Komu ty tadýý nadáváš do špekounů, co?! Tobě nelíbí se, že já cikánka?! Radši dávej si bacha...! Já neéedopustym, aby se plivalo a hmatalo na mý lický práva!!" Vetřelkyně vycenila zkažený chrup. "My cikáni mílujeme peráci," oznámila. Dřív než se Bětko stihla zeptat, kdo nebo co jsou to ti "peráci" a proč jsou v takové oblibě, ženina další slova předešla nedorozumění. "Já pilně pracovala celý dopůledne! Šecky tydle kytky jsem narvála - ale eště žádný z nich neprodá. Tak vy si vode mě kupte," poroučela cikánka a máchala Bětce před nosem několika snítkami bílého vřesu. Poplašená Bětko ustupovala k bratrovi a kamarádům, kteří se šokovaně zvedali z trávy. Pip sebral odvalu první. "Děkujeme... ale nic si kupovat nebudeme, paní. A musím vás upozornit, že jste bez dovolení vstoupila na soukromý pozemek... takže..." "A pak že se tu nehamtá po mejch právách!! Já si můžu šlapála, kde si zmanula!" chrčela žena sice nelogicky, ale o to výhrůžněji. V tom vyšla ze zadního vchodu kuchařka s tácem plným sklenic chlazené limonády, o kterou ji předtím Pip požádal. Děti rasovými předsudky netrpěly a kuchařka také ne - neblahé životní zkušenosti v ní však určitou nechuť k cikánům vypěstovaly. "Koukejte odsud vypadnout!" zasyčela, a než se cikánka dostala k ostré námitce, kuchařka přidala: "Bětko, nebo Pipe... honem skočte pro svého tatínka! A já jdu volat na policii" Na víc "obchodnice s květinami" nečekala. Bez ohledu na svou dlouhou sukni a košík v ruce se dala do usilovného běhu a její poskakující klobouk se brzo ztratil za zatačkou silnice. Chudák Bětko se teď stala terčem dobromyslného posměchu ostatních tří. "To se ti teda povedlo!" chichotal se Pip. "Takhle hloupě se splést...! Přece bylo hned jasné, že tahle šeredná bába nemůže být Špekoun. I když měla na ženskou dost hluboký hlas..." Sotva se usadili, vylákalo je bzucení namáhaného motorku mopedu a hned nato tlumený zvuk zvonku k přední brance, kde spatřili postávat uniformovaného telegrafního poslíčka. "Ale tohle je určitě on," zašeptala

Bětko. "Víte dobře, že Špekoun se často vydává za doručovatele telegramů..." Potichoučku se k mladému poslíčkovi přikradla zezadu a prudce ho objala. Jenže ouha! Mladík se překvapeně otočil - a Bětko rázem uznala, že se dopustila dalšího hrozného omylu. Ačkoli Špekoun dokázal při líčení pravé divy, tuhle scvrklou protáhlou tvář s uzoučkými štěrbinami očí by vytvořit nesvedl. Poslíček zděšeně zamrkal na neméně zděšenou Bětko, pak jí beze slova podal telegram, vrhl se na svůj maličký peklostroj a odfrčel tak zběsile, jako by si usmyslel přihlásit se zítra na mistrovství světa motocyklů v té nejsilnější kubatuře. Celou tu scénu užasle sledovala paní Hiltonová, která stanula mezi dveřmi. "Co to znamená, Bětko?" přísně se otázala dcery. "Pamatuj na své slušné vychování, ano? Je skutečně velmi nevhodné takhle laškovat - a navíc s neznámým mladíčkem od telegrafního úřadu!" Převzala od Bětky telegram a ponechala čtveřici přátel opět samotnou. Pip i Daisy s Larrym se tentokrát přímo prohýbali smíchem a Bětko nevěděla kam uhýbat očima. No dobře... ale uplynula už věčnost od Špekounova telefonického ohlášení. Dočkají se ho konečně? Dočkali. Asi po pěti minutách přisvištěl v pravé nefalšované podobě na svém věrném kole a celé jeho vzezření vyzařovalo báječnou náladu. Podél bicyklu se hnál funicí Brok. Ti čtyři se kolem něj shlukli, ještě než pořádně zastavil, a při bouřlivém vítání ho málem povalili. Nato ho společnými silami vlekli do zahrady, kde nastalo i nezbytné obdivování toho, jak Špekouna osmahlo horké španělské slunce. Byl snad dokonce nejopálenější ze všech. Atmosféru všeobecného nadšení zdatně doplňoval Brok neustálým poštěkáváním a lísáním se ke kamarádům svého pána, které také on dlouho trpce postrádal. "Hádali jsme, že nás zkusíš obalamutit nějakým přestrojením," podával hlášení Larry. "Bětko se povedl pořádný trapas - začala objímat telegrafního poslíčka, protože myslela, že jsi to ty!" "Vrrhaf," komentoval to Brok a spokojeně se vyšplhal Bětko na kolena. Samozřejmě hned nabídl Špekounovi čerstvou limonádu. On ale - místo, aby se napil - slavnostně povstal a ohromil je zásadním prohlášením: "Vážená většina proslulé Pětky pátračů, s lítostí zjišťuju, že nejste tak bystří, jak by se patřilo... Neodhalili jste mě v přestrojení!" "Co... cože?" zabreptala Daisy. "Blázníš, Špekoune? Vždyť ty dnes v žádném přestrojení nejsi!" "Ale byl jsem," důstojně pravil Špekoun. "Otestoval jsem si dnes vaši bystrost... a hanebně jste mě zklamali! S částečnou výjimkou Bětky." Protože cikánku i telegrafního poslíčka už jako možné kandidáty vyškrtli, Pip s Bětkou okamžitě začali probírat osoby, které se tu mihly předtím, než Špekoun telefonoval. Ale ani mezi nimi nebylo z čeho vybírat. Dobře známého pošťáka pana Kellyho, ani staříčkého pokrývače, který poslední měsíc průběžně prováděl drobné opravy na střeše, nešlo s nikým zaměnit! Nejméně se Špekounem. "Ty si z nás střílíš," uzavřel celý rozbor Pip. "Ne, ne," usrkl Špekoun limonádu. "Tak do pytle... za koho ses teda zamaskoval?!" vykřikl Larry skoro popuzeně. "Hele, neječte na mě - a laskavě nehamtejte na můj práva..." zašklebil se Špekoun. S těmi slovy vylovil z kapsy dvojici obrovitých mosazných náušnic a připnul si je. Pak sáhl do batůžku na řídítkách kola a vzápětí se mu na hlavě octla paruka - houština mastných černých kudrn. Popudlivá vlezlá cikánka! I bez jejich šatů a košíku byl obraz naprosto přesvědčivý.

Proč děti nevěřily, že už se Špekounem hovořily?

...

V jakém přestrojení přišel Špekoun? Za koho se převlékl?

...

Popiš jak vypadal oděv cikánky.

...

Jakou měla podle tvého názoru cikánka v podání Špekouna povahu?

...

Byl(a) jsi někdy oblečen(a) do přestrojení? Za koho a při jaké příležitosti ses přestrojil(a)?

...

Vyjádři spisovným jazykem.

Já néedopustym, aby se plivalo a hmatalo na mý lický práva!!"

...

Vysvětli význam tohoto souvětí.

...

Proč se děti oblékaly do přestrojení?

...

Znáš jiný příběh, ve kterém někdo používá přestrojení? Napiš název, kdo a v jakém byl(a) přestrojení.

...

Pokud jsi úkoly zvládl(a), zasloužíš pochvalu.

Zdroje:

Tajemství zmizelého prince.

Napsala Enid Blytonová. Z anglického originálu The Mystery of the Vanished Prince, vydaného nakladatelstvím Dean an imprint of Reed International Books Ltd, London and Auckland and Melbourne roku 1997, přeložil Jiří Strnad.

Ilustrace: Bohumil Fencel.

Vydalo nakladatelství Albatros v Praze roku 2012

ISBN 978-80-00-03056-2